

بسمه تعالی

آیین نامه دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته

مقدمه

سرعت پرشتاب علم و فناوری و ظهور پیشرفت‌های عظیم علمی در هزاره سوم، کشورهای جهان را در شرایطی قرار داده است که ایجاد تحول راهبردی در برنامه‌های توسعه امری حیاتی و گامی اساسی در جهت توسعه همه‌جانبه است و براین مبنا آموزش عالی و تمامی کارگزاران نظام علمی کشور و به طور کلی نهادهای مولد اندیشه کلیدی در تبیین و تحقق این تحول راهبردی با الهام از برنامه‌های توسعه و اهداف بلند سند چشم‌انداز ۲۰ ساله جمهوری اسلامی ایران خواهند داشت.

متولیان و برنامه‌ریزان حوزه آموزش عالی کشور نیز هم‌سو و هماهنگ با نهضت تحول‌خواهی کشور و بهره‌مندی از فرصت‌های پیش آمده، در راستای ارتقای کیفیت، لزوم بازنگری آئین‌نامه‌ها ضوابط و مقررات آموزشی را در صدر اولویت‌های کاری خود قرار داده‌اند. برای نیل به این مقصود، در گام نخست، آئین‌نامه دوره‌های کارشناسی ارشد به لحاظ ضرورتی که در بازنگری و اصلاح آن احساس می‌شد با همکاری و هماهنگی دانشگاه‌ها و موسسات آموزش عالی و طی جلسات متعدد کارگروه آموزشی، به ۳ شیوه آموزشی پژوهشی، آموزشی، و پژوهشی تدوین شده است.

ماده ۱ :

هدف از تدوین آیین‌نامه دوره‌های کارشناسی ارشد به سه شیوه "آموزشی"، "پژوهشی" و "آموزشی - پژوهشی"، تقویت و توسعه دوره‌های تحصیلات تکمیلی، ارتقای کیفیت، تنوع‌بخشی به شیوه‌های نوین ارائه آموزش، پاسخگویی مناسب به افزایش تقاضا برای ورود به دوره‌های تحصیلات تکمیلی، تقویت و ارتقای سطح کیفی و کمی این دوره‌ها و همسان‌سازی آن با برنامه‌های توسعه و دیگر اسناد راهبردی کشور است تا با بهره‌مندی از آن در تربیت متخصصان و پژوهشگران ماهر و برجسته در سطح کشور بکوشیم.

توضیح ماده ۱: در این دستورالعمل، منظور آیین نامه دوره کارشناسی ارشد به شیوه آموزشی - پژوهشی می‌باشد.

ماده ۲ تعاریف:

دوره کارشناسی ارشد ناپیوسته : دوره‌ای بالاتر از دوره کارشناسی است که بر اساس برنامه‌های مصوب شورای گسترش آموزش عالی، به اخذ مدرک کارشناسی ارشد در رشته مربوط، منتهی می‌شود.

شیوه آموزشی - پژوهشی : دوره‌ای که محتوای برنامه آن مشتمل بر واحدهای درسی و پایان‌نامه است.

شیوه آموزشی : دوره‌ای با محوریت آموزش است که دانشجو پس از گذراندن واحدهای درسی و بدون گذراندن پایان‌نامه دانش‌آموخته می‌شود.

شیوه پژوهشی: دوره‌ای با محوریت پژوهش که دستاورد آن ارائه فن‌آوری جدید، ارائه نظریه و ایده جدید، تولید دانش فنی، ثبت اختراع شود و مشتمل بر اخذ واحدهای درسی محدود و الزام به ارائه پایان‌نامه است.

پایان‌نامه: فعالیت پژوهشی - تحقیقاتی است که در یک زمینه رشته تحصیلی مربوط و تحت راهنمایی استاد راهنما انجام می‌گیرد .

مؤسسه: منظور دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی و پژوهشی مجری دوره‌های کارشناسی ارشد است.

شورا: منظور شورای تحصیلات تکمیلی مؤسسه است.

سمینار: منظور تحقیق و تتبع نظری است.

ماده ۳:

نحوه اجرای دوره:

این دوره به صورت روزانه، شبانه، نیمه‌حضوری، مجازی و بین‌المللی طبق ضوابط مربوط قابل اجرا می‌باشد .

ماده ۴ شرایط ورود:

الف- داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی

ب- دارا بودن مدرک رسمی پایان دوره کارشناسی اعم از پیوسته و ناپیوسته مورد تأیید وزارت علوم تحقیقات و فناوری

ج- قبولی در آزمون ورودی مورد تأیید وزارت یا کسب پذیرش از مؤسسه براساس مقررات مصوب

د- پذیرفته‌شدگان هنگام ثبت نام ملزم به ارائه تعهد کتبی دال بر حضور تمام‌وقت در دوره تحصیلی در دانشگاه می‌باشند.

ماده ۵ دروس جبرانی :

چنان‌چه رشته دوره کارشناسی با رشته دوره تجانس نداشته باشد دانشجوی باید به تشخیص گروه آموزشی، تعدادی از دروس را تحت عنوان جبرانی بگذراند.

تبصره ۱: حداکثر دروس جبرانی ۱۲ واحد می‌باشد که در ابتدای دوره قبل از دروس اصلی ارائه می‌شود.

توضیح: دانشجوی در صورت مردودی در دروس جبرانی موظف است بلافاصله در نیمسال بعدی دروس مذکور را مجدداً اخذ و بگذراند.

تبصره ۲: در انتخاب دروس، اولویت با دروس جبرانی است تعیین تعداد و عناوین دروس براساس برنامه مصوب در هر رشته و زمان انتخاب آنها بر عهده شورای گروه است.

تبصره ۳: دروسی را که دانشجوی قبلاً در دوره کارشناسی گذرانده است، تکرار آن در صورتی که عنوان درس بر اساس سرفصل برنامه مصوب کارشناسی ارشد باشد مجاز نیست.

تبصره ۴: حداقل نمره قبولی در هر درس اعم از دروس دوره یا جبرانی ۱۲ است.

ماده ۶:

مؤسسه موظف است به تناسب تعداد پذیرفته‌شدگان در این دوره، مشاور تحصیلی برای هدایت دانشجویان تعیین نماید.

توضیح: منظور از مشاور تحصیلی، استاد راهنمای دوره تحصیلی است.

ماده ۷:

تعداد واحدهای درسی را که دانشجوی باید در هر نیمسال تحصیلی در این دوره اخذ نماید حداقل ۸ و حداکثر ۱۲ است.

ماده ۸: ارزشیابی تحصیلی:

نمره هر واحد درسی نباید کمتر از ۱۲ باشد.

توضیح: میانگین نمرات دانشجو در هر نیمسال چنانچه کمتر از ۱۴.۰۰ شود مشروط تلقی می‌شود. در صورتیکه دانشجویی ۲ نیمسال مشروط شود محروم از تحصیل محسوب می‌گردد.

ماده ۹:

در آخرین نیمسال تحصیلی دانشجو از شرط اخذ حداقل واحد معاف است و چنانچه میانگین نمره دانشجو در این نیمسال کمتر از ۱۴ باشد مشروط تلقی می‌شود.

تبصره‌های الحاقی

تبصره ۱: چنانچه تعداد واحدهای انتخابی دانشجو در آخرین نیمسال تحصیلی با احتساب واحدهای پایان‌نامه زیر حد نصاب (۸ واحد) باشد، میانگین نمرات مکتسبه وی بدون لحاظ نمودن پایان‌نامه ملاک عمل است (نمره ناتمام پایان‌نامه) و اگر این میانگین کمتر از ۱۴ باشد مشروط تلقی نمی‌گردد.

چنانچه دانشجو در همان نیمسال دفاع نماید و پایان‌نامه نمره داشته باشد، میانگین نمرات دانشجو با احتساب پایان‌نامه زیر ۱۴.۰۰ باشد هم مشروط تلقی نمی‌گردد.

تبصره ۲: در صورتی که بدلیل خارج از اختیار دانشجو، تعداد واحدهای انتخابی وی در نیمسال، کمتر از حد نصاب باشد، در صورت تایید شورای آموزشی / تحصیلات تکمیلی پردیس / دانشکده، مشروطی وی در آن نیمسال لحاظ نمی‌گردد و باید با نیمسال بعدی تجمیع شود.

ماده ۱۰:

میانگین کل نمرات دانشجو در پایان دوره نباید از ۱۴ کمتر باشد، در این صورت دانش‌آموخته دوره کارشناسی ارشد شناخته نمی‌شود.

تبصره: دانشجویی که پس از گذراندن کلیه دروس در هر دوره در هر سه شیوه، میانگین کل نمرات او از ۱۴ کمتر باشد، در صورتی که حداکثر مجاز مدت تحصیل وی به پایان نرسیده باشد می‌تواند دروسی را که در آنها کمتر از ۱۴ احراز کرده است، فقط در یک نیمسال تکرار کند و در صورت جبران کمبود میانگین کل،

دانش‌آموخته می‌شود. دانشجویی که به هر دلیل نتواند از این فرصت استفاده کند از ادامه تحصیل محروم می‌شود و مدرکی دریافت نمی‌کند.

ماده ۱۱ حضور و غیاب:

حضور دانشجو در تمامی برنامه‌های درسی و دیگر فعالیت‌های آموزشی و پژوهشی دوره، الزامی است و غیبت دانشجو در هر درس نباید از مجموع ساعات آن درس تجاوز کند در غیر این صورت، نمره دانشجو در آن درس صفر محسوب می‌شود.

تبصره ۱: در صورتی که غیبت دانشجو در یک درس بیش از حد مجاز بوده و از نظر مؤسسه موجه تشخیص داده شود آن درس از مجموعه دروس انتخابی دانشجو حذف می‌شود. در این صورت رعایت حد نصاب ۸ واحد در آن نیمسال الزامی نیست؛ ولی آن نیمسال از نظر طول تحصیل برای دانشجو یک نیمسال کامل محسوب می‌شود.

تبصره ۲: غیبت در شیوه پژوهشی ارزیابی ناموفق واحدهای پژوهشی اخذ شده در آن نیمسال است که طبق نظر هیأت داوران در ماده ۲۳ انجام می‌شود.

ماده ۱۲:

غیبت غیر موجه در امتحان هر درس منجر به نمره صفر در آن درس می‌شود.

تبصره ۱: در صورتی که غیبت دانشجو در امتحان از نظر مؤسسه موجه تشخیص داده شود درس مزبور حذف می‌شود.

ماده ۱۳ مرخصی تحصیلی:

دانشجوی دوره کارشناسی ارشد در هر سه شیوه می‌تواند حداکثر یک نیمسال از مرخصی تحصیلی استفاده نماید. مدت مذکور جزو سنوات تحصیلی دانشجو محسوب می‌شود.

توضیح: دانشجو مجاز به اخذ مرخصی تحصیلی در اولین نیمسال تحصیلی نمی‌باشد.

ماده ۱۴ انصراف، اخراج و ترک تحصیل:

دانشجو می‌تواند به هر دلیل از تحصیل اعلام انصراف نماید. در این صورت باید درخواست خود را مبنی بر انصراف به مؤسسه تسلیم نماید، چنانچه دانشجو بعد از ۱ ماه درخواست خود را پس نگیرد آن مؤسسه نسبت به صدور گواهی انصراف اقدام می‌نماید.

تبصره ۱: دانشجوی انصرافی یا اخراج از تحصیل (مشروطی دو نیمسال، سنوات بیش از حد مجاز) موظف است به تعهداتی که سپرده است عمل نماید.

تبصره ۲: دانشجوی انصرافی یا اخراج از تحصیل می تواند در صورت تسویه حساب کامل با مؤسسه، مجدداً در آزمون شرکت نماید .

ماده ۱۵ طول دوره:

طول مدت دوره در هر سه شیوه حداکثر ۲ سال مشتمل بر ۴ نیمسال تحصیلی است.

تبصره : در موارد استثنائی افزایش طول مدت دوره با تشخیص شورای تحصیلات تکمیلی دانشگاه مجاز است. در هر صورت، مدت دوره در هر سه شیوه نباید از ۲.۵ سال تجاوز نماید.

توضیح: حداقل دوره به هر حال کمتر از ۳ نیمسال نخواهد بود.

ماده ۱۶ انتقال، تغییر رشته و مهمان:

انتقال و تغییر رشته در هر سه شیوه کارشناسی ارشد ممنوع است.

تبصره ۱: انتقال از دوره شبانه به روزانه، نیمه حضوری و مجازی به حضوری (اعم از روزانه و شبانه) و از دانشگاههای غیردولتی به دانشگاههای دولتی ممنوع است.

تبصره ۲: انتقال از یک شیوه به شیوه دیگر با رعایت سنوات دوره در اختیار مؤسسه آموزش عالی است.

تبصره ۳: هر دانشجو در هر سه شیوه کارشناسی ارشد می تواند حداکثر ۲ نیمسال را با موافقت مؤسسه مبدأ و مقصد به عنوان مهمان بگذراند.

ماده ۱۷:

معادل سازی دروس در دوره کارشناسی ارشد با نظر گروه آموزشی و با شرایط زیر امکان پذیر است:

الف : پذیرش وی برای ورود به دوره مورد تأیید وزارت باشد.

ب : مؤسسه قبلی دانشجو در رشته تحصیلی، مورد تأیید وزارت باشد.

ج: سرفصل دروس گذرانده دانشجو بر اساس برنامه های مصوب شورای برنامه ریزی باشد.

ماده ۱۸ استاد راهنما:

استاد راهنما در دوره کارشناسی ارشد آموزشی - پژوهشی به پیشنهاد دانشجو و با موافقت یکی از اعضای هیات علمی با مرتبه حداقل استادیاری و تأیید شورا تعیین می شود.

تبصره: چنانچه استاد راهنما خارج از مؤسسه آموزش عالی انتخاب شود به جای شرط استادیاری داشتن مدرک دکتری الزامی است.

استاد راهنما در دوره کارشناسی ارشد، بنا به درخواست دانشجو و با موافقت یکی از اعضای هیات علمی با مرتبه حداقل استادیاری و تأیید شورای آموزشی گروه ذی ربط تعیین می گردد.

ماده ۱۹: استاد مشاور به پیشنهاد استاد راهنما پس از تأیید شورای گروه از اعضای هیأت علمی داخل یا متخصصان خارج از دانشگاه انتخاب می شود.

ماده ۲۰: ارزشیابی پایان نامه

الف:

نمره از ۱۹ تا ۲۰ : عالی

از ۱۸.۰۰ تا ۱۸.۹۹ : بسیار خوب

از ۱۶.۰۰ تا ۱۷.۹۹ : خوب

از ۱۴.۰۰ تا ۱۵.۹۹ قابل قبول

ب نمره کمتر از ۱۴.۰۰: غیر قابل قبول

تبصره: چنانچه ارزشیابی پایان نامه غیر قابل قبول باشد دانشجو مجاز است حداکثر ۱ نیمسال در مدت مجاز تحصیل در جلسه دفاعیه شرکت و مجدداً از پایان نامه دفاع کند. دانشجویی که در فرصت تعیین شده نتواند از پایان نامه خود با موفقیت دفاع نماید، از ادامه تحصیل و دریافت مدرک تحصیلی محروم می شود.

ماده ۲۱:

به دانشجوی کارشناسی ارشد که به هر دلیل از تحصیل باز می‌ماند، فقط یک گواهی که دانشجو چه دروسی را در چند واحد و با چه نمره‌ای گذرانده اعطا می‌شود.

ماده ۲۲:

ارزشیابی پایان‌نامه در جلسه دفاعیه توسط هیأت داوران انجام می‌شود.

ماده ۲۳:

ترکیب هیأت داوران براساس دستورالعمل شورا است.

ترکیب هیات داوران بشرح ذیل، اعلام می‌گردد:

مدیر کل خدمات آموزشی یا معاون آموزشی پردیس / دانشکده بعنوان نماینده ایشان و مسئول هیات داوران

- استاد یا استادان راهنما

- استاد یا استادان مشاور

- استاد داور

ماده ۲۴:

گواهینامه پایان دوره کارشناسی ارشد به هر سه شیوه (آموزشی- پژوهشی، آموزشی و پژوهشی) ارزش یکسانی داشته و می‌تواند در دوره تحصیلی بالاتر ادامه تحصیل دهد.

ماده ۲۵:

تعداد واحدهای دوره کارشناسی ارشد در هر سه شیوه (آموزشی- پژوهشی، آموزشی و پژوهشی) برحسب رشته حداقل ۲۸ و حداکثر ۳۲ واحد است.

الف شیوه آموزشی پژوهشی

ماده ۲۶:

تعداد واحد پایان نامه در این شیوه حداقل ۴ و حداکثر ۶ واحد درسی برای همه رشته‌ها و بر اساس برنامه مصوب می‌باشد.

توصیح: برای رشته های خاص مطابق برنامه مصوب سقف پایان نامه ۸ واحد می‌باشد.

ماده ۲۷ پایان نامه:

دانشجو موظف است پس از پایان نیمسال اول و قبل از شروع نیمسال سوم تحصیلی، موضوع پایان نامه خود را با نظر استاد یا اساتید راهنما و تأیید گروه مربوط، انتخاب نماید. موضوع پایان نامه پس از تأیید شورای تحصیلات تکمیلی دانشکده قطعیت می‌یابد.

ب شیوه آموزشی

ماده ۲۸:

در این شیوه، تمامی دوره به صورت واحدهای درسی بدون پایان نامه خواهد بود که گذراندن حداقل ۲ و حداکثر ۴ واحد سمینار (تحقیق و تتبع نظری) الزامی است.

ج شیوه پژوهشی

ماده ۲۹:

این شیوه پذیرش برای مؤسسات پژوهشی بوده و در مورد مؤسسات آموزشی منوط به تأمین کل هزینه ها (انجام تحقیق وحق الزحمه پایان نامه (از محل درآمدهای اختصاصی طرح پژوهشی کاربردی استاد راهنما قابل اجرا می‌باشد.

ماده ۳۰:

دانشجو طی نیمسال اول موظف است موضوع پژوهش خود را با نظر استاد راهنما و تأیید گروه انتخاب نماید.

ماده ۳۱:

تعداد واحدهای درسی در این شیوه ۶ تا ۱۰ واحد است و دانشجو می‌تواند همزمان با واحدهای آموزشی، واحدهای پژوهشی خود را با نظر استاد راهنما و تأیید گروه انتخاب نماید.

ماده ۳۲:

حضور و غیاب دانشجوی در مرحله پژوهش در این شیوه با نظر استاد راهنما و تأیید گروه و بر اساس تعداد جلسات مشاوره و راهنمایی صورت می‌پذیرد.

ماده ۳۳:

روند پیشرفت پژوهش دانشجوی در هر نیمسال با حضور استاد راهنما، نماینده تحصیلات تکمیلی مؤسسه و ۱ نفر از اعضای هیأت علمی متخصص به انتخاب مدیر گروه ذی‌ربط، مورد ارزشیابی قرار می‌گیرد.

تبصره ۱: کل واحدهای پایان‌نامه در این شیوه به ۳ نیمسال تقسیم شده و دانشجوی در هر نیمسال یک سوم آنها را تحت عنوان بخش اول پایان‌نامه اخذ می‌نماید.

تبصره ۲: حداقل نمره قبولی پس از داوری روند پیشرفت پژوهش دانشجوی در هر نیمسال نمره ۱۴.۰۰ است.

تبصره ۳: چنانچه نمره پیشرفت پژوهشی دانشجوی در هر ارزیابی کمتر از ۱۴.۰۰ باشد وی در آن نیمسال مشروط تلقی می‌شود.

ماده ۳۴:

ارزیابی نهایی در این شیوه دفاع از پایان‌نامه است که آخرین مرحله تحصیل دانشجوی انجام می‌شود.

سایر مقررات

ماده ۳۵:

اجرای هر یک از شیوه‌های "آموزشی - پژوهشی"، "آموزشی" و "پژوهشی"، در دوره، توسط مؤسسه با مجوز از شورای گسترش آموزش عالی مجاز است.

ماده ۳۶:

در مواردی که آیین‌نامه ساکت است تصمیم‌گیری برعهده شورا می‌باشد.

ماده ۳۷:

آیین‌نامه در برگزیده اصول و ضوابط کلی دوره کارشناسی ارشد به ۳ شیوه اجرایی می‌باشد و مؤسسه موظف است دستورالعمل اجرایی آن را در چارچوب آیین‌نامه تدوین و پس از تصویب در شورا اجرا کند.

ماده ۳۸:

تفسیر آیین‌نامه برعهده معاونت آموزشی وزارت است و در صورت بروز ابهام، نظر معاونت مذکور مورد استناد قرار خواهد گرفت.

تاریخ اجرای این دستورالعمل از نیمسال اول سال تحصیلی ۹۳-۱۳۹۲ برای ورودیهای سال ۱۳۹۲ مقطع کارشناسی ارشد ناپیوسته از طریق آزمون سازمان سنجش آموزش کشور و شیوه‌نامه و ... می‌باشد.